

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

15. september 2022*

[28. oktoobri 2022. aasta kohtumäärusega parandatud tekst]

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 2004/38/EÜ – Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigus liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil – Artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkt a – Mõiste „muud pereliikmed, kes on esmase elamisõigusega liidu kodaniku leibkonna liikmed“ – Hindamiskriteeriumid

Kohtuasjas C-22/21,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Supreme Courti (Iirimaa kõrgeim kohus) 13. jaanuari 2021. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 14. jaanuaril 2021, menetluses

SRS,

AA

versus

Minister for Justice and Equality,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president K. Jürimäe, kohtunikud N. Jääskinen, M. Safjan, N. Piçarra (ettekandja) ja M. Gavalec,

kohtujurist: G. Pitruzzella,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– SRS ja AA, esindajad: *solicitor* K. Berkeley, M. Flynn, *JC*, ja C. O'Dwyer, *SC*,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

- [Parandatud 28. oktoobri 2022. aasta kohtumäärusega] Minister for Justice and Equality, esindajad: M. Browne, A. Joyce ja J. Quaney, keda abistasid D. Brett, D. Conlan Smyth, SC, ja T. O'Connor, *BL*,
- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja J. Vlácil,
- Taani valitsus, esindajad: J. Nymann-Lindegren ja M. Søndahl Wolff,
- Madalmaade valitsus, esindajad: M. K. Bulterman ja J. M. Hoogveld,
- Norra Kuningriik, esindajad: J. T. Kaasin ja H. Ruus,
- Euroopa Komisjon, esindajad: E. Montaguti ja J. Tomkin,

olles 10. märtsi 2022. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Käesolev eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT 2004, L 158, lk 77; ELT eriväljaanne 05/05, lk 46), artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt SRSi ja AA ning teiselt poolt Minister for Justice and Equality (Iirimaa justiits- ja võrdõiguslikkuse minister) vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab elamisloa andmisest keeldumise otsuse õiguspärasust.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2004/38 põhjenduses 6 on märgitud:

„Et säilitada perekonna ühtsus laiemas mõttes ja ilma et see piiraks kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelamist, peaks vastuvõttev liikmesriik nende isikute olukorra, kes ei kuulu käesolevas direktiivis määratletud pereliikmete hulka ega oma seetõttu automaatselt õigust siseneda vastuvõtvasse liikmesriiki ja seal elada, oma riigi õigusaktide põhjal läbi vaatama, et otsustada, kas sellistele isikutele saab anda sisenemise ja elamise õiguse, võttes arvesse nende suhet liidu kodanikuga või muid asjaolusid, nagu näiteks nende rahaline või füüsiline sõltuvus liidu kodanikust.“

4 Direktiivi artikli 2 „Mõisted“ punktis 2 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

2) pereliige:

- a) abikaasa;
- b) partner, kellega liidu kodanik on sõlminud liikmesriigi õigusaktide kohaselt registreeritud kooselu, kui vastuvõtva liikmesriigi õigus käsitleb registreeritud kooselu abieluga võrdsena, kooskõlas vastuvõtva liikmesriigi asjaomastes õigusaktides sätestatud tingimustega;
- c) alanejad lähisugulased, kes on alla 21aastased või ülalpeetavad, ja punktis b määratletud abikaasa või partneri alanejad sugulased, kes on alla 21aastased või ülalpeetavad;
- d) ülalpeetavad ülenejad lähisugulased ja punktis b määratletud abikaasa või partneri vahetult ülenejad sugulased“.

5 Direktiivi artiklis 3 „Soodustatud isikud“ on sätestatud:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kõikide liidu kodanike suhtes, kes liiguvad liikmesriiki või elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, ja nende artikli 2 punktis 2 määratletud pereliikmete suhtes, kes on nendega kaasas või ühinevad nendega.

2. Ilma et see piiraks vaba liikumise ja elamise õigust, mis asjaomastel isikutel isiklikel alustel võib olla, peab vastuvõttev liikmesriik kooskõlas oma õigusaktidega hõlbustama järgmiste isikute riiki sisenemist ja seal elamist:

- a) muud pereliikmed, sõltumata nende kodakondsusest, kes ei kuulu artikli 2 punkti 2 määratluse alla ja kes on esmase elamisõigusega liidu kodaniku ülalpeetavad või leibkonna liikmed lähteriigis, või kui tõsised tervislikud põhjused nõuavad vältimatult, et liidu kodanik peab pereliiget isiklikult hooldama;
- b) partner, kellel on liidu kodanikuga püsiv ja nõuetekohaselt tõendatud suhe.

Vastuvõttev liikmesriik uurib põhjalikult isiku olukorda ja esitab talle võimaliku sisenemis- või elamisekeelu põhjendused.“

Iiri õigus

6 Direktiiv 2004/38 võeti Iiri õiguskorda üle 2006. aasta määrusega (nr 2) Euroopa ühenduste (isikute vaba liikumise) kohta (European Communities (Free Movement of Persons) (No. 2) Regulations 2006) (edaspidi „2006. aasta määrus“).

7 Selle määruse artikli 2 lõige 1, millega võetakse Iiri õiguskorda üle direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimene lõik, on sõnastatud järgmiselt:

„[...]

„lubatud pereliige“ on liidu kodaniku mis tahes pereliige olenemata tema kodakondsusest, kes ei ole liidu kodaniku tunnustatud pereliige ja kes oma päritoluriigis, peamises elukohas või eelmises elukohas

- a) on liidu kodaniku ülalpeetav,
- b) on liidu kodaniku leibkonna liige,
- c) vajab tõsistel tervislikel põhjustel vältimatult, et liidu kodanik peab teda isiklikult hooldama, või
- d) on partner, kellel on liidu kodanikuga püsiv ja nõuetekohaselt tõendatud suhe.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 8 Pakistanis 1978. aastal sündinud SRS ja 1986. aastal sündinud AA on nõod. SRS kolis 1997. aastal oma perekonnaga Ühendkuningriiki ja sai Ühendkuningriigi kodakondsuse 2013. aastal. AA läks Ühendkuningriiki 2010. aastal, et jätkata seal Pakistanis alustatud ülikooliõpinguid. Tal oli selle tarvis nelja-aastane õppeviisa, mis ei võimaldanud tal töötada, ning ta kolis eluasemele, kus elas SRS.
- 9 SRS ja AA elasid niisiis koos muu hulgas SRSi vanematega, kuni SRS kolis 2015. aasta jaanuaris elama Iirimaa. AA, kelle õppeviisa lõppes 28. detsembril 2014, kolis SRSi juurde Iirimaa 5. märtsil 2015, ilma et tal oleks olnud viisat. Viimati nimetatud kuupäevast alates elavad mõlemad samal eluasemel.
- 10 AA esitas 24. juunil 2015 justiits- ja võrdõiguslikkuse ministrile elamisloa taotluse, viidates ühelt poolt sellele, et ta sõltub SRSist rahaliselt, ja teiselt poolt sellele, et tal on SRSi leibkonna liikmena pereliikme staatus. See taotlus jäeti 21. detsembri 2015. aasta otsusega rahuldamata eelkõige põhjusel, et arvesse saab võtta üksnes perioodi, mis järgneb sellele, kui SRS sai naturalisatsiooni korras kodakondsuse 2013. aasta veebruaris, mistõttu tuleb asuda seisukohale, et SRS ja AA elasid koos vähem kui kaks aastat.
- 11 Pärast seda, kui AA oli esitanud toimikusse muid dokumente tõendamaks, et ta oli SRSi ülalpeetav alates 2010. aasta juulist kuni 2015. aasta jaanuarini, esitas AA 2016. aasta jaanuaris taotluse see otsus uuesti läbi vaadata. Justiits- ja võrdõiguslikkuse minister jättis 15. augustil 2016 selle otsuse muutmata põhjendusel, et kuigi SRS ja AA elasid samal aadressil, ei olnud siiski tõendatud, et SRS „oli tõepoolest selle leibkonna pea Ühendkuningriigis“.
- 12 SRS ja AA esitasid seejärel kaebuse High Courtile (kõrge kohus, Iirimaa) 15. augusti 2016. aasta otsuse tühistamiseks. Nad väitsid, et „leibkonna pea“ kriteerium ei ole selge ning neil ei ole mingit teavet selle kohta, kuidas seda nõuet täita. See kohus jättis 25. juuli 2018. aasta otsusega kaebuse rahuldamata, leides, et selleks, et teda saaks kvalifitseerida „liidu kodaniku leibkonda kuuluvaks muuks pereliikmeks“ direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a tähenduses, peab olema tõendatud, et see liidu kodanik oli oma päritoluriigis „leibkonna pea“.
- 13 SRS ja AA esitasid selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Court of Appealile (apellatsioonikohus, Iirimaa), väites eelkõige, et High Court (kõrge kohus) tõlgendas mõistet „liidu kodaniku leibkonda kuuluv muu pereliige“ kitsendavalt ega võtnud arvesse direktiivi

2004/38 teisi keeleversioone. Court of Appeal (apellatsioonikohus) jättis 19. detsembri 2019. aasta otsusega selle apellatsioonkaebuse rahuldamata. Ta leidis, et samal eluasemel elavad isikud ei ole tingimata samas leibkonnas ning et selleks, et neid saaks pidada liidu kodaniku leibkonda kuuluvateks pereliikmeteks, peavad need isikud olema selle kodaniku tuumpere lahutamatu osa ja jääma selleks ka lähitulevikus, elades vastuvõtvast liikmesriigis samal eluasemel mitte üksnes mugavuse kaalutlustel, vaid ka kiindumussideme tõttu.

- 14 SRS ja AA esitasid kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud Supreme Courtile (Iirimaa kõrgeim kohus), mis võeti menetlusse. 20. juulil 2020 piiritles see kohus kassatsioonkaebuse direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a tähenduses mõiste „muu pereliige, kes on liidu kodaniku leibkonna liige“ tõlgendamisega.
- 15 Viidates teatud erinevustele direktiivi 2004/38 keeleversioonides, märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et väljend „leibkonna pea“ – ehkki vanamoodne – võib olla kasulik mõistmaks selles sättes kasutatud mõistet. Ta pakub välja ka rea kriteeriume, et saavutada selle mõiste ühetaoline tõlgendamine, mille hulka kuuluvad leibkonna kestus ja eesmärk. Ta lisab, et võttes arvesse selle direktiiviga taotletavat eesmärki hõlbustada liidu kodanike liikumist, tuleb veel kindlaks teha, kas liidu kodaniku tahet teise liikmesriiki liikuda pärsitaks, kui tema muu pereliige direktiivi artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a tähenduses ei saaks temaga kaasa tulla.
- 16 Neil asjaoludel otsustas Supreme Court (Iirimaa kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
 - „1. Kas mõistet „liidu kodaniku leibkonna liige“ direktiivi [2004/38] artikli 3 [lõike 2 esimese lõigu punkti a] tähenduses saab määratleda nii, et see on universaalselt kohaldatav kogu [Euroopa Liidus], ja kui jah, siis milline on see määratlus?
 2. Kui seda mõistet ei saa määratleda, siis milliste kriteeriumide alusel peavad kohtunikud tõendeid hindama, et liikmesriigi kohtud saaksid kindlaksmääratud tegurite loetelu põhjal otsustada, kes on liikumisvabaduse mõistes liidu kodaniku leibkonna liige ja kes mitte?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 17 Oma küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul sisuliselt tõlgendada direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punktis a kasutatud mõistet „muud pereliikmed, kes on esmase elamisõigusega liidu kodaniku leibkonna liikmed“, et täpsustada kriteeriume, mida tuleb selleks arvesse võtta.
- 18 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimene lõik viitab riigisisestele õigusaktidele, ei puuduta see viide – nagu märgib Euroopa Komisjon oma kirjalikes seisukohtades – mitte selles sättes nimetatud isikute määratlust, vaid tingimusi, mida vastuvõttev liikmesriik peab kohaldama, et hõlbustada nende isikute riiki sisenemist ja seal elamist.
- 19 Kuna kõnealuses sättes ei ole ühtegi otsest viidet liikmesriikide õigusele, et määratleda mõistet „muud pereliikmed, kes on liidu kodaniku leibkonna liikmed“, siis tuleneb nii liidu õiguse ühetaolise kohaldamise nõuetest kui ka võrdsuse põhimõttest, et seda sätet tuleb terves liidus autonoomselt ja ühetaoliselt kohaldada, võttes lisaks kõnealuse direktiivi sõnastusele arvesse ka konteksti, milles see säte asetseb, ja eesmärgi, mida taotletakse õigusaktiga, mille osa see säte on (vt selle kohta 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Ziolkowski ja Szeja, C-424/10 ja C-425/10,

EU:C:2011:866, punkt 32; 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsus SM (Alžeeria *kafalah'* režiimi all kasuperekonda paigutatud laps), C-129/18, EU:C:2019:248, punkt 50, ja 24. veebruari 2022. aasta kohtuotsus A jt (*unit-linked*-kindlustuslepingud), C-143/20 ja C-213/20, EU:C:2022:118, punkt 68).

- 20 Mis puudutab direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a grammatilist tõlgendamist, siis tuleb kõigepealt meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa liidu õiguse sätte ühes keeleversioonis kasutatud sõnastus olla selle sätte tõlgendamise ainus alus ja sellele keeleversioonile ei saa tõlgendamisel anda eelist muude keeleversioonide ees. Liidu õiguse iga sätte ühetaolise tõlgendamise ja ühetaolise kohaldamise nõue välistab selle sätte ühe keeleversiooni käsitlemise teistest versioonidest eraldiseisvana ning eeldab hoopis, et sätet tõlgendatakse, lähtudes selle õigusakti üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest, milles see sätte esineb (vt selle kohta 27. oktoobri 1977. aasta kohtuotsus Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, punkt 14, ja 25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus Bartosch Airport Supply Services, C-772/19, EU:C:2021:141, punkt 26).
- 21 Kuigi käesoleval juhul võib direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a teatavates keeleversioonides kasutatud termineid, näiteks hispaaniakeelne („viva con“), itaaliakeelne („convive“) või hollandikeelne („inwonen“) termin, tõlgendada nii, et need viitavad lihtsale koos elamisele samal eluasemel, siis selle sätte teistes keeleversioonides kasutatud terminid tähistavad kodust elu ning kogu tegevust ja asjaolusid, mis on seotud perekonna kooseluga samas majapidamises, mis viitab enamale kui pelk eluaseme jagamine või ajutine koos elamine mugavuse tõttu. Nii on see eelkõige nimetatud sätte tšehhi („domácnost“), saksa („häusliche Gemeinschaft“), eesti („leibkond“), inglise („household“), prantsuse („ménage“), ungari („háztartás“), portugali („comunhão de habitação“), slovaki („domácnost“) ja soome („samassa taloudessa“) keeleversiooni puhul.
- 22 Lisaks tuleb märkida, et direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a sõnastuses ei ole midagi, mis võimaldaks asuda seisukohale, et selle sätte tõlgendamiseks tuleb kasutada mõistet „leibkonna pea“. Nimelt, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 34 täpsustas, tähendaks see praktikas täiendava kriteeriumi kehtestamist, mida selle sätte sõnastuses ei ole ette nähtud.
- 23 Direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a grammatilist tõlgendust, mille kohaselt selleks, et „muu pereliige“ võiks kuuluda selle sätte kohaldamisalasse, peab tal olema side liidu kodanikuga, mis eeldab enamat kui lihtsat koos elamist mugavuse kaalutlusel, kinnitab selle sätte kontekst. Nimelt viitavad selles sättes ette nähtud kaks muud olukorda koostoimes selle direktiivi põhjendusega 6 „muu pereliikme“ sõltuvusele liidu kodanikust. Esimene, kus see muu pereliige on liidu kodaniku ülalpeetav, puudutab rahalist sõltuvust. Teine, kui liidu kodanik peab tõsistel tervislikel põhjustel vältimatult ja isiklikult hooldama asjaomast „muud pereliiget“, viitab sõnaselgelt füüsilisele sõltuvuse olukorrale. Selles kontekstis tuleb põhikohtuasjas kõne all olevat juhtumit – olukorda, kus teine pereliige on osa liidu kodaniku leibkonnast – mõista nii, et ka sellega peetakse silmas sõltuvussuhet, mis seekord põhineb nende kahe isiku tihedal ja püsival isiklikul sidemel.
- 24 Sellist tõlgendust toetab ka direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a eesmärk koostoimes direktiivi põhjendusega 6, milles on täpsustatud, et selle direktiivi eesmärk on siiski „säilitada perekonna ühtsus laiemas mõttes“, soodustades selliste isikute riiki sisenemist ja seal elamist, kes küll ei kuulu artikli 2 punktis 2 määratletud liidu kodaniku „pereliikme“ kategooriasse, kuid kellel on siiski selle kodanikuga kindlate faktiliste asjaolude tõttu tihedad ja

püsivad perekondlikud seosed (vt selle kohta 5. septembri 2012. aasta kohtuotsus Rahman jt, C-83/11, EU:C:2012:519, punkt 32, ning 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsus SM (Alžeeria *kafalah'* režiimi all kasuperekonda paigutatud laps), C-129/18, EU:C:2019:248, punkt 60).

- 25 Erinevalt direktiivi 2004/38 artikli 2 punktis 2 määratletud liidu kodaniku pereliikmetest ei ole liidu kodaniku „muudel pereliikmetel“ nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a tähenduses õigust selle kodaniku asukohaliikmesriiki siseneda ja seal elada, vaid neil on võimalus selline õigus saada, „võttes arvesse nende suhet liidu kodanikuga või muid asjaolusid, nagu näiteks nende rahaline või füüsiline sõltuvus liidu kodanikust“, nagu on märgitud direktiivi põhjenduses 6. Selle tarbeks on „muudel pereliikmetel“ selle direktiivi artikli 3 lõike 2 teise lõigu alusel menetluslikud tagatised, nimelt õigus saada riiki sisenemise ja seal elamise taotluse kohta otsus, mis peab põhinema nende isikliku olukorra põhjalikul uurimisel ja võtma arvesse kõiki selle olukorra eripäraseid asjaolusid ning olema eitava vastuse korral põhjendatud (vt selle kohta 5. septembri 2012. aasta kohtuotsus Rahman jt, C-83/11, EU:C:2012:519, punktid 19–22, ning 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsus SM (Alžeeria *kafalah'* režiimi all kasuperekonda paigutatud laps), C-129/18, EU:C:2019:248, punkt 62).
- 26 Neil asjaoludel peab selleks, et „muud pereliiget“ saaks lugeda vastuvõtvast liikmesriigis elamisõigusega liidu kodaniku leibkonna liikmeks direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a tähenduses, tõendama, et tal on selle kodanikuga tihe ja püsiv isiklik side, mis tõendab nende kahe isiku vahel tegelikku sõltuvussuhet ning ühist kodust elu, mis ei ole esile kutsutud üksnes eesmärgiga saada luba sellesse liikmesriiki sisenemiseks või seal elamiseks (vt selle kohta 5. septembri 2012. aasta kohtuotsus Rahman jt, C-83/11, EU:C:2012:519, punkt 38).
- 27 Sellise sideme olemasolu hindamiseks tuleb mõistagi arvesse võtta liidu kodaniku ja tema pereliikme sugulusastet. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 40 ja 41 sisuliselt märkis, tuleb iga juhtumi asjaolusid arvestades siiski arvesse võtta ka seda, kui lähedane on sugulussuhe, ja nende kahe isiku vahelise sideme vastastikkust ning tugevust. Selline side peab olema selline, et kui asjasse puutuv muu pereliige ei saaks olla liidu kodaniku leibkonna liige vastuvõtvast liikmesriigis, kahjustaks see vähemalt üht nendest kahest isikust.
- 28 Siiski ei saa nõuda, et see side oleks selline, et liidu kodanik loobuks oma liikumisvabaduse kasutamisest, kui tema teine pereliige ei saaks temaga kaasa minna või temaga vastuvõtvast liikmesriigis ühineda. Niisugune nõue tähendaks nimelt, et asjaomane „muu pereliige“ direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a tähenduses võrdsustatakse pereliikmetega, keda on direktiivi 2004/38 artikli 2 punktis 2 sõnaselgelt nimetatud.
- 29 Liidu kodaniku ja tema asjaomase muu pereliikme ühise koduse elu kestus on samuti oluline asjaolu, mida tuleb püsiva isikliku sideme olemasolu hindamisel arvesse võtta. Seda kestust peab olema võimalik kindlaks määrata sõltumatult kuupäevast, mil liidu kodaniku staatus omandati. Nimelt tuleneb direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punktist a, tõlgendatuna direktiivi põhjendust 6 arvestades, et neid kahte isikut ühendava isikliku sideme stabiilsuse hindamisel tuleb arvesse võtta mitte ainult selle staatuse saamisele järgnevat aega, vaid ka sellele eelnenud aega.
- 30 Järelikult tuleb esitatud küsimustele vastata, et direktiivi 2004/38 artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a tuleb tõlgendada nii, et selles sättes kasutatud mõiste „muu pereliige, kes on esmase elamisõigusega liidu kodaniku leibkonna liige“ tähistab isikuid, kellel on selle kodanikuga sõltuvussuhe, mis põhineb tihedatel ja püsivatel isiklikel sidemetel, mis on loodud samas majapidamises ühise koduse elu raames, mis läheb kaugemale pelgast ajutisest koos elamisest mugavuse kaalutlustel.

Kohtukulud

- 31 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ, artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punkti a

tuleb tõlgendada järgmiselt:

sättes kasutatud mõiste „muu pereliige, kes on esmase elamisõigusega liidu kodaniku leibkonna liige“ tähistab isikuid, kellel on selle kodanikuga sõltuvussuhe, mis põhineb tihedatel ja püsivatel isiklikel sidemetel, mis on loodud samas majapidamises ühise koduse elu raames, mis läheb kaugemale pelgast ajutisest koos elamisest mugavuse kaalutlustel.

Allkirjad